

ÚMLUVA O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ PŘESAHOJÍCÍCH HRANICE STÁTŮ

přijata v Espoo (Finsko) dne 25. února 1991

(konsolidované znění po zpracování první a druhé změny úmluvy)

Smluvní strany této úmluvy,

uvědomující si vzájemné vztahy mezi hospodářskými činnostmi a jejich důsledky pro životní prostředí,

potvrzující nutnost zabezpečovat environmentálně šetrný a udržitelný rozvoj,

rozhodnuty rozvíjet mezinárodní spolupráci při posuzování vlivů na životní prostředí, především přesahují-li hranice států,

pamětlivy nutnosti a významu rozvoje předvídavých politik a prevence, zmírňování a monitorování významných škodlivých dopadů na životní prostředí obecně a podrobněji v kontextu jejich přesahu přes hranice států,

odvolávající se na relevantní ustanovení Charty Organizace spojených národů, deklarace Stockholmské konference o životním prostředí člověka, závěrečného aktu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (KBSE) a závěrečných dokumentů madridské a vídeňské schůzky zástupců účastnických států KBSE,

oceňující pokračující aktivity států zaměřené na posuzování vlivů na životní prostředí prostřednictvím jejich vnitrostátních právních a administrativních ustanovení,

vědomy si nutnosti věnovat jednoznačnou pozornost environmentálním faktorům v počátečním stádiu rozhodovacího procesu prostřednictvím aplikace posuzování vlivů na životní prostředí na všech příslušných správních úrovních, jako nezbytného prostředku pro zlepšení kvality informací předkládaných odpovědným činitelům, s cílem zajistit přijímání environmentálně šetrných rozhodnutí s náležitým ohledem na minimalizaci významných škodlivých dopadů, zejména v kontextu jejich přesahu přes hranice států,

pamětlivy úsilí mezinárodních organizací o podporu posuzování vlivů na životní prostředí jak na národní, tak na mezinárodní úrovni, a berouce v úvahu práci, která byla vykonána pod záštitou Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí, zejména výsledky Semináře o posuzování vlivů na životní prostředí (září 1987, Varšava, Polsko), a dbající cílů a zásad posuzování vlivů na životní prostředí, přijatých Řídící radou Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí, a Ministerské deklarace o udržitelném rozvoji (květen 1990, Bergen, Norsko),

se dohodly takto:

Čl.1

Definice

Pro účely této úmluvy,

(i) "Smluvní strany" znamenají, není-li v textu uvedeno jinak, smluvní strany této úmluvy;

(ii) "Strana původu" znamená smluvní stranu nebo strany této úmluvy, pod jejíž/jejichž jurisdikcí se má navrhovaná činnost uskutečnit;

(iii) "Dotčená strana" znamená smluvní stranu nebo strany této úmluvy, která/ktelé může/mohou být pravděpodobně dotčena/dotčeny dopadem navrhované činnosti přesahujícím hranice států;

(iv) "Zainteresované strany" znamenají stranu původu a dotčenou stranu účastnící se posuzování vlivů na životní prostředí podle této úmluvy;

(v) "Navrhovaná činnost" znamená jakoukoli činnost nebo jakoukoli významnou změnu činnosti podléhající rozhodnutí příslušného orgánu v souladu s aplikovatelným vnitrostátním postupem;

(vi) "Posuzování vlivů na životní prostředí" znamená vnitrostátní postup pro hodnocení pravděpodobného dopadu navrhované činnosti na životní prostředí;

(vii) "Vliv/dopad" znamená jakýkoli účinek způsobený navrhovanou činností na životní prostředí, včetně zdraví a bezpečnosti lidí, flóry, fauny, půdy, ovzduší, vody, klimatu, krajiny a historických památek nebo jiných fyzických struktur nebo vzájemného působení těchto faktorů; zahrnuje také účinky na kulturní dědictví nebo socio-ekonomické podmínky vyplývající ze změn těchto faktorů;

(viii) "Vliv/dopad přesahující hranice států" znamená jakýkoli vliv/dopad, jenž není výlučně globálního charakteru, ke kterému dojde v oblasti podléhající jurisdikci smluvní strany a který je způsobený navrhovanou činností, jejíž fyzický původ leží v oblasti zcela nebo částečně podléhající jurisdikci jiné smluvní strany;

(ix) "Příslušný orgán" znamená národní orgán nebo orgány určený/určené smluvní stranou jako odpovědný/odpovědné za plnění úkolů, na něž se vztahuje tato úmluva, anebo orgán nebo orgány, jemuž/jimž byly smluvní stranou svěřeny rozhodovací pravomoci týkající se navrhované činnosti;

(x) "Veřejnost" znamená jednu nebo více fyzických nebo právnických osob a, v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo praxí, jejich sdružení, organizace nebo skupiny.

Čl.2

Všeobecná ustanovení

1. Smluvní strany přijmou, buď samostatně nebo společně, všechna vhodná a účinná opatření k prevenci, snížení a omezení významného škodlivého dopadu navrhovaných činností přesahujícího hranice států.

2. Každá smluvní strana přijme nezbytné právní, administrativní nebo jiná opatření k implementaci ustanovení této úmluvy, včetně opatření zaměřených, s ohledem na navrhované činnosti vyjmenované v příloze I, které mohou pravděpodobně způsobit významný škodlivý dopad přesahující hranice států, na vytvoření procedury posuzování vlivů na životní prostředí, která by umožnila účast veřejnosti a vypracování dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí popsané v příloze II.

3. Strana původu zajistí, aby v souladu s ustanoveními této úmluvy bylo posuzování vlivů na životní prostředí prováděno před přijetím rozhodnutí o povolení nebo uskutečnění navrhované činnosti uvedené v příloze I, která může pravděpodobně způsobit významný škodlivý dopad přesahující hranice.

4. Strana původu zajistí v souladu s ustanoveními této úmluvy, aby byla dotčeným stranám oznámena navrhovaná činnost uvedená v příloze I, která může pravděpodobně způsobit významný škodlivý dopad přesahující hranice států.

5. Zainteresované strany zahájí z podnětu kterékoli z těchto stran jednání o tom, zda jedna nebo více navrhovaných činností, které nejsou uvedeny v příloze I, může nebo mohou pravděpodobně způsobit významný škodlivý dopad přesahující hranice států a zda by se proto u ní/nich mělo postupovat, jako kdyby byla/byly v této příloze uvedeny. Pokud s tím tyto strany souhlasí, bude se u této činnosti nebo činností postupovat tímto způsobem. Obecné směrnice pro identifikaci kritérií pro určení významného škodlivého dopadu jsou stanoveny v příloze III.

6. Strana původu poskytne v souladu s ustanoveními této úmluvy příležitost veřejnosti, aby se v oblastech, které mohou být pravděpodobně dotčeny, účastnila relevantních procedur posuzování vlivů na životní prostředí týkajících se navrhovaných činností, a zajistí, aby příležitost poskytnutá veřejnosti dotčené strany byla ekvivalentní příležitosti poskytnuté veřejnosti strany původu.

7. Posuzování vlivů na životní prostředí požadované touto úmluvou bude uskutečňováno přinejmenším na úrovni projektu navrhované činnosti. Smluvní strany budou ve vhodné míře usilovat o uplatňování zásad posuzování vlivů na životní prostředí v politikách, plánech a programech.

8. Ustanovení této úmluvy se nedotýkají práva smluvních stran implementovat národní zákony, předpisy, správní ustanovení nebo přijaté právní postupy na ochranu informací, jejichž poskytnutí by mohlo ovlivnit průmyslové a obchodní tajemství nebo národní bezpečnost.

9. Ustanovení této úmluvy se nedotknou práva jednotlivých smluvních stran implementovat ve vhodných případech, prostřednictvím dvoustranné nebo mnohostranné dohody, přísnější opatření, než jsou ta, která jsou obsažena v této úmluvě.

10. Ustanoveními této úmluvy nebudou dotčeny žádné závazky smluvních stran podle mezinárodního práva týkající se činností, které mají nebo mohou mít pravděpodobně dopad přesahující hranice států.

11. Pokud strana původu hodlá provést proceduru pro účely určení obsahu dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí, měla by dotčená strana dostat příležitost podílet se ve vhodné míře na této proceduře.

Čl.3 Oznámení

1. Strana původu oznámí, s cílem provést přiměřené a efektivní konzultace podle článku 5, jakékoli smluvní straně, o které se domnívá, že může být dotčenou stranou, navrhovanou činností uvedenou v příloze I, která může pravděpodobně způsobit významný škodlivý dopad přesahující hranice států, a to co možná nejdříve a nikoli později, než informuje o navrhované činnosti svou veřejnost.

2. Toto oznámení bude obsahovat mimo jiné:

(a) informace o navrhované činnosti, včetně jakýchkoli dostupných informací o jejím možném dopadu přesahujícím hranice států;

(b) informace o povaze možného rozhodnutí; a

(c) udání rozumné lhůty, během níž je požadována odpověď podle odstavce 3 tohoto článku, s přihlédnutím k povaze navrhované činnosti;

a může zahrnovat informace stanovené v odstavci 5 tohoto článku.

3. Dotčená strana odpoví straně původu ve lhůtě uvedené v oznámení, přičemž potvrdí přijetí oznámení a uvede, zda se zamýšlí podílet na posuzování vlivů na životní prostředí.

4. Pokud dotčená strana uvede, že se nezamýšlí podílet na posuzování vlivů na životní prostředí, nebo pokud neodpoví ve lhůtě uvedené v oznámení, ustanovení odstavců 5 až 8 tohoto článku a článků 4 až 7 se neuplatní. Za těchto okolností není dotčeno právo strany původu určit, zda bude provedeno posouzení vlivů na životní prostředí na základě jejího vnitrostátního práva a praxe.

5. Po přijetí odpovědi od dotčené strany, ve které je uvedeno její přání podílet se na posuzování vlivů na životní prostředí, strana původu poskytne dotčené straně, pokud tak již neučinila:

(a) relevantní informace týkající se procedury posuzování vlivů na životní prostředí, včetně uvedení harmonogramu pro předávání připomínek; a

(b) relevantní informace o navrhované činnosti a jejím možném významném škodlivém dopadu přesahujícím hranice států.

6. Dotčená strana poskytne straně původu na její žádost rozumným způsobem získatelné informace související s potenciálně dotčeným životním prostředím podléhajícím jurisdikci dotčené strany, pokud jsou tyto informace nezbytné pro vypracování dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí. Informace budou dodány neprodleně a případně prostřednictvím společného orgánu, pokud takový orgán existuje.

7. Pokud se smluvní strana domnívá, že by byla dotčena významným škodlivým dopadem navrhované činnosti uvedené v příloze I přesahujícím hranice států, a pokud nebylo podáno oznámení v souladu s odstavcem 1 tohoto článku, zainteresované strany si na žádost dotčené strany vymění informace za účelem vedení jednání o možnosti vzniku významného škodlivého dopadu přesahujícího hranice států. Pokud se tyto strany shodnou, že je vznik významného škodlivého dopadu přesahujícího hranice států pravděpodobný, uplatní se odpovídajícím způsobem ustanovení této úmluvy. Jestliže se tyto strany nemohou shodnout, zda je vznik významného škodlivého dopadu přesahujícího hranice států pravděpodobný, může kterákoli z těchto stran předložit tuto otázku vyšetřovací komisi v souladu s ustanoveními přílohy IV, která se vyjádří o pravděpodobnosti vzniku významného škodlivého dopadu přesahujícího hranice států, pokud se tyto strany neshodnou na jiném způsobu řešení této otázky.

8. Zainteresované strany zajistí, aby veřejnost dotčené strany v oblastech, které mohou být

pravděpodobně dotčeny, byla informována o navrhované činnosti a měla možnost vznést k ní připomínky nebo námítky a předložit tyto připomínky nebo námítky příslušnému orgánu strany původu, a to buď přímo tomuto orgánu nebo, ve vhodných případech, prostřednictvím strany původu.

Čl.4

Vypracování dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí

1. Dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí, která má být předložena příslušnému orgánu strany původu, bude obsahovat přinejmenším informace popsané v příloze II.

2. Strana původu poskytne dotčené straně, případně prostřednictvím společného orgánu, pokud takový orgán existuje, dokumentaci posuzování vlivů na životní prostředí. Zainteresované strany zajistí distribuci dokumentace orgánům a veřejnosti dotčené strany v oblastech, které mohou být pravděpodobně dotčeny, a předložení připomínek příslušnému orgánu státu původu, buď přímo tomuto orgánu nebo, ve vhodných případech, prostřednictvím státu původu, a to v rozumné lhůtě před přijetím konečného rozhodnutí o navrhované činnosti.

Čl.5

Konzultace na základě dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí

Strana původu zahájí bez zbytečného odkladu po dokončení dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí konzultace s dotčenou stranou, mimo jiné, o potenciálním dopadu navrhované činnosti přesahujícím hranice států a o opatřeních ke snížení nebo vyloučení tohoto dopadu. Konzultace se mohou týkat:

(a) možných alternativ k navrhované činnosti, včetně alternativy spočívající v nečinnosti, a možných opatření k zmírnění významného škodlivého dopadu přesahujícího hranice států a k monitorování účinků těchto opatření na výdaje strany původu;

(b) jiných forem možné vzájemné pomoci při snižování jakéhokoli významného škodlivého dopadu navrhované činnosti přesahujícího hranice států; a

(c) jakýchkoli jiných odpovídajících problémů souvisejících s navrhovanou činností.

Na počátku těchto konzultací se strany dohodnou na přiměřeném časovém rámci pro trvání konzultací. Jakékoli takovéto konzultace mohou být vedeny prostřednictvím vhodného společného orgánu, pokud takový orgán existuje.

Čl.6

Konečné rozhodnutí

1. Strany zajistí, aby byl v konečném rozhodnutí o navrhované činnosti brán náležitý ohled na výsledek posuzování vlivů na životní prostředí, včetně dokumentace posuzování vlivů na životní prostředí, jakož i na připomínky k němu získané podle článku 3 odst. 8 a článku 4 odst. 2 a na výsledek konzultací uvedených v článku 5.

2. Strana původu poskytne dotčené straně konečné rozhodnutí o navrhované činnosti spolu s důvody a úvahami, které k tomuto rozhodnutí vedly.

3. Pokud zainteresovaná strana získá před zahájením navrhované činnosti další informace o významném dopadu navrhované činnosti přesahujícím hranice států a jestliže tyto informace nebyly dostupné v době přijetí rozhodnutí o této činnosti a mohly by podstatným způsobem ovlivnit toto rozhodnutí, tato strana okamžitě informuje o této skutečnosti druhou zainteresovanou stranu nebo strany. Pokud o to jedna ze zainteresovaných stran požádá, provedou se konzultace o nutnosti revidovat dané rozhodnutí.

Čl.7

Post-projektová analýza

1. Zainteresované strany určí na žádost kterékoli z těchto stran, zda bude provedena post-projektová analýza, a pokud ano, pak

v jakém rozsahu, a to s přihlédnutím k pravděpodobnému významnému škodlivému dopadu přesahujícímu hranice států způsobenému činností, pro kterou bylo provedeno posouzení vlivů na životní prostředí podle této úmluvy. Jakákoli prováděná post-projektová analýza bude zahrnovat zejména pozorování činnosti a určení jakéhokoli škodlivého dopadu přesahujícího hranice států. Toto pozorování a určení může být provedeno za účelem dosažení cílů vyjmenovaných v příloze V.

2. Pokud má v důsledku post-projektové analýzy strana původu nebo dotčená strana rozumný důvod usuzovat, že existuje významný škodlivý dopad přesahující hranice států, nebo pokud vyšly najevo faktory, které mohou takovýto dopad způsobit, okamžitě o této skutečnosti informuje druhou smluvní stranu. Zainteresované strany poté provedou konzultace o opatřeních nezbytných ke snížení nebo vyloučení dopadu.

Čl.8

Dvoustranná a mnohostranná spolupráce

Smluvní strany mohou nadále udržovat stávající nebo uzavírat nové dvoustranné nebo mnohostranné dohody nebo jiná ujednání s cílem splnit své závazky podle této úmluvy a podle všech jejích protokolů, jejichž smluvní stranou jsou. Tyto dohody nebo ujednání mohou vycházet ze základů uvedených v příloze VI.

Čl.9

Výzkumné programy

Smluvní strany zvláště uváží vytvoření nebo posílení specifických výzkumných programů zaměřených na:

(a) zlepšení stávajících kvalitativních a kvantitativních metod posuzování vlivů navrhovaných činností;

(b) dosažení lepšího porozumění vztahům mezi příčinou a následkem a jejich úloze v integrovaném environmentálním řízení;

(c) analýzu a monitorování účinné implementace rozhodnutí o navrhovaných činnostech s úmyslem minimalizovat dopady nebo jim předejít;

(d) rozvoj metod pro stimulaci tvůrčích přístupů při hledání environmentálně šetrných alternativ k navrhovaným činnostem, vzorům výroby a spotřeby;

(e) rozvoj metodik pro aplikaci principů posuzování vlivů na životní prostředí na makroekonomické úrovni.

Výsledky výše uvedených programů si budou strany navzájem vyměňovat.

Čl.10 Status příloh

Přílohy připojené k této úmluvě tvoří nedílnou součást Úmluvy.

Čl.11 Schůze smluvních stran

1. Smluvní strany se budou scházet, pokud to bude možné, při příležitosti každoročních zasedání vysokých poradců vlád zemí Evropské hospodářské komise pro otázky životního prostředí a vod. První schůze smluvních stran bude svolána nejpozději jeden rok poté, kdy tato úmluva nabude účinnosti. Poté se budou schůze smluvních stran konat tehdy, kdy to schůze smluvních stran bude považovat za nezbytné, nebo na písemnou žádost kterékoli smluvní strany, pokud tuto žádost podpoří alespoň jedna třetina smluvních stran do šesti měsíců od okamžiku, kdy jim tuto žádost sdělí sekretariát.

2. Smluvní strany budou nepřetržitě přezkoumávat implementaci této úmluvy a za tímto účelem:

(a) budou přezkoumávat politiky a metodické přístupy smluvních stran k posuzování vlivů na životní prostředí s cílem dále zlepšovat procedury posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států;

(b) budou si vyměňovat informace týkající se zkušeností získaných při uzavírání a implementaci dvoustranných a mnohostranných dohod a jiných ujednání týkajících se využití posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států, jejichž smluvní stranou je jedna nebo více smluvních stran této úmluvy;

(c) budou ve vhodných případech usilovat o služby a spolupráci kompetentních orgánů, které mají odborné znalosti související s dosažením cílů této úmluvy;

(d) na své první schůzi projednají a formou konsenzu přijmou jednací řád svých schůzí;

(e) projednají a, pokud to bude nezbytné, přijmou návrhy změn a doplňků této úmluvy;

(f) zváží a přijmou jakékoli další akce, které mohou být nutné pro dosažení cílů této úmluvy;

(g) ve vhodných případech vypracují protokoly k této úmluvě;

(h) zřídí pomocné orgány, které jsou považovány za nezbytné pro provádění této úmluvy.

Čl.12 Právo hlasovat

1. Každá smluvní strana této úmluvy má jeden hlas.

2. s výjimkou ustanovení odstavce 1 tohoto článku, organizace pro regionální hospodářskou integraci vykonávají, v záležitostech spadajících do jejich kompetence, své právo hlasovat s počtem hlasů rovným počtu jejich členských států, které jsou smluvními stranami této úmluvy. Tyto organizace nevykonávají své právo hlasovat, pokud vykonávají své právo hlasovat jejich členské státy a naopak.

Čl.13 Sekretariát

Výkonný tajemník Evropské hospodářské

komise vykonává následující funkce sekretariátu:

- (a) svolávání a příprava schůzí smluvních stran;
- (b) předávání zpráv a jiných informací získaných v souladu s ustanoveními této úmluvy smluvním stranám; a
- (c) vykonávání jiných funkcí, které stanoví tato úmluva nebo určí smluvní strany.

Čl.14 Změny a doplňky Úmluvy

1. Kterákoli smluvní strana může navrhnout změny a doplňky této úmluvy.
2. Změny a doplňky této úmluvy se předkládají písemně sekretariátu, který je sdělí smluvním stranám. Navrhované změny a doplňky budou projednány na příští schůzi smluvních stran, pokud byly tyto návrhy sekretariátem rozeslány smluvním stranám alespoň devadesát dnů předem.
3. Smluvní strany vyvinou veškeré úsilí o dosažení dohody o jakýchkoli navrhovaných změnách a doplňcích této úmluvy formou konsenzu. Pokud se vyčerpají všechny možnosti dosažení konsenzu a nedojde se k dohodě, může být změna a doplněk přijat tříčtvrtinovou většinou hlasů smluvních stran přítomných a hlasujících na schůzi.
4. Změny a doplňky této úmluvy přijaté v souladu s odstavcem 3 tohoto článku předloží depozitář všem smluvním stranám k ratifikaci, schválení nebo přijetí. Tyto změny a doplňky vstoupí v platnost pro smluvní strany, které je ratifikovaly, schválily nebo přijaly, devadesátý den poté, co depozitář obdrží listiny o ratifikaci, schválení nebo přijetí alespoň od tří čtvrtin počtu stran v době jejich přijetí. Po tomto datu vstupují tyto změny a doplňky v platnost pro jakoukoli jinou smluvní stranu devadesátý den poté, co tato smluvní strana uloží svou listinu o ratifikaci, schválení nebo přijetí změn a doplňků.
5. Pro účely tohoto článku "přítomné a hlasující smluvní strany" jsou smluvní strany, které jsou

přítomny a odevzdávají hlas pro nebo proti.

6. Postup při hlasování stanovený v odstavci 3 tohoto článku nemá za cíl vytvořit precedens pro budoucí dohody ujednané v rámci Evropské hospodářské komise.

Článek 14a Přezkum dodržování úmluvy

1. Strany přezkoumají dodržování ustanovení této úmluvy na základě procedury dodržování úmluvy jako nekontradiktorní a nápomocné procedury přijaté na schůzi stran. Přezkum vychází mimo jiné i z pravidelných zpráv vypracovaných stranami. Schůze stran rozhodne o tom, jak často musí strany zprávy pravidelně podávat a jaké informace mají zprávy obsahovat.
2. Proceduru dodržování lze použít pro všechny protokoly přijaté podle této úmluvy

Čl.15 Urovnávání sporů

1. Vznikne-li mezi dvěma nebo více smluvními stranami spor ohledně interpretace nebo aplikace této úmluvy, pokusí se tyto smluvní strany najít řešení prostřednictvím jednání nebo jakýmkoli jiným způsobem urovnání sporu přijatelným pro tyto smluvní strany.
2. Při podpisu, ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k této úmluvě nebo kdykoli poté může smluvní strana prohlásit, formou písemného oznámení depozitáři, že ve věci sporu, který nebyl vyřešen v souladu s odstavcem 1 tohoto článku, přijímá jeden nebo oba následující způsoby urovnání sporu za povinný (povinné) ve vztahu k jakékoli jiné smluvní straně, která přijala stejný závazek:
 - (a) předložení sporu Mezinárodnímu soudnímu dvoru;
 - (b) uskutečnění rozhodčího řízení v souladu s postupem stanoveným v příloze VII.

3. Jestliže strany sporu přijaly oba způsoby urovnání sporu uvedené v odstavci 2 tohoto článku, může být spor předložen pouze Mezinárodnímu soudnímu dvoru, pokud se strany nedohodnou jinak.

Čl.16 Podpis

Tato úmluva bude vystavena v Espoo (Finsko) od 25. února do 1. března 1991 a poté v sídle Organizace spojených národů v New Yorku do 2. září 1991 k podpisu členskými státním Evropské hospodářské komise, jakož i státním, které mají statut poradců při Evropské hospodářské komisi podle odstavce 8 rezoluce 36 (IV) z 28. března 1947, a organizacím pro regionální hospodářskou integraci vytvořeným svrchovanými členskými státy Evropské hospodářské komise, na které jejich členské státy převedly pravomoci v záležitostech upravených touto úmluvou, včetně pravomoci uzavírat smlouvy týkající se těchto záležitostí.

Čl.17 Ratifikace, přijetí, schválení a přistoupení

1. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení signatářskými státy a organizacemi pro regionální hospodářskou integraci.
2. Tato úmluva je otevřena k přistoupení od 3. září 1991 pro státy a organizace uvedené v článku 16.
3. Kterýkoliv jiný stát neuvedený v odstavci 2 tohoto článku, který je členským státem Organizace spojených národů, může k úmluvě přistoupit po schválení přijatém na schůzi stran. Schůze stran se nezabývá žádostí o přistoupení podanou takovým státem, ani neschválí žádnou takovou žádost, dokud tento odstavec nevstoupí v platnost pro všechny státy a organizace, které byly stranami úmluvy dne 27. února 2001.
4. Listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů, který vykonává funkce deponitáře.

5. Jakákoli organizace uvedená v článku 16, která se stane smluvní stranou této úmluvy, aniž by byla smluvní stranou jakýkoli její členský stát, je vázána všemi povinnostmi vyplývajícími z této úmluvy. v případě organizací, jejichž jeden nebo více členských států jsou smluvními stranami této úmluvy, rozhodnou organizace a její členské státy o své odpovědnosti za plnění povinností vyplývajících z této úmluvy. v těchto případech nejsou organizace a členské státy oprávněny vykonávat práva vyplývající z této úmluvy souběžně.

6. Organizace pro regionální hospodářskou integraci uvedené v článku 16 učiní v rámci svých listin o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení prohlášení o rozsahu svých pravomocí ve vztahu k záležitostem upraveným touto úmluvou. Tyto organizace budou také informovat deponitáře o jakýchkoli významných změnách v rozsahu jejich pravomocí.

7. Má se za to, že všechny státy či organizace, které ratifikují, přijmou či schválí tuto úmluvu, současně ratifikují, přijmou či schválí změnu úmluvy uvedenou v rozhodnutí II/14 přijatém na druhé schůzi stran.

Čl.18 Vstup v platnost

1. Tato úmluva vstupuje v platnost devadesátý den po datu uložení šestnácté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.
2. Pro účely odstavce 1 tohoto článku se žádná listina uložená organizací pro regionální hospodářskou integraci nepovažuje za dodatečnou k listinám uloženým členskými státy dané organizace.
3. Pro každý stát nebo organizaci uvedenou v článku 16, které ratifikují, přijmou nebo schválí tuto úmluvu nebo k ní přistoupí po datu uložení šestnácté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení, vstupuje Úmluva v platnost devadesátý den po datu uložení listiny tohoto státu nebo organizace o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení.

Čl.19

Odstoupení

Kdykoli po uplynutí čtyř let od data, kdy tato úmluva vstoupila v platnost pro smluvní stranu, může tato smluvní strana odstoupit od Úmluvy předložením písemného oznámení deponitáři. Jakékoli takovéto odstoupení vstupuje v platnost devadesátý den po přijetí oznámení deponitářem. Žádné takovéto odstoupení neovlivní aplikaci článků 3 až 6 této úmluvy na navrhovanou činnost, s ohledem na niž bylo učiněno oznámení podle článku 3 odst. 1 nebo byla podána žádost podle článku 3 odst. 7 před tím, než toto odstoupení vstoupilo v platnost.

Čl.20

Autentické texty

Originál této úmluvy, jehož anglické, francouzské a ruské texty jsou stejně autentické, bude uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

NA DŮKAZ TOHO níže podepsaní, k tomuto účelu řádně zmocnění zástupci, podepsali tuto úmluvu.

V Espoo (Finsko) dne dvacátého pátého února tisíc devět set devadesát jedna.

Příl.I SEZNAM ČINNOSTÍ

1. Ropné rafinerie (s výjimkou závodů vyrábějících pouze maziva z ropy) a zařízení na zplyňování a zkvalňování uhlí nebo živčičné břidlice o kapacitě minimálně 500 metrických tun denně.
2. a) Tepelné elektrárny a jiná spalovací zařízení s tepelným výkonem minimálně 300 megawattů a
b) jaderné elektrárny a jiné jaderné reaktory včetně demontáže nebo konečného uzavření těchto elektráren nebo reaktorů¹ (s výjimkou výzkumných zařízení pro výrobu a přeměnu štěpných a obohacovaných látek, jejichž maximální výkon nepřesahuje 1 kW nepřetržitého tepelného zatížení).
3. a) Zařízení k přepracování vyhořelého jaderného paliva;
b) zařízení určená:
 - k výrobě nebo obohacování jaderných paliv;
 - ke zpracování vyhořelého jaderného paliva nebo vysoce radioaktivního odpadu;
 - ke konečnému zneškodnění vyhořelého jaderného paliva;
 - výhradně ke konečnému zneškodnění radioaktivního odpadu; nebo
 - výhradně ke skladování (plánovanému na více než 10 let) vyhořelého jaderného paliva nebo radioaktivního odpadu na místě odlišném od místa výroby.
4. Velká zařízení pro primární tavbu litiny a oceli a výrobu nezelezných kovů.
5. Zařízení k získávání azbestu a zpracování a přepracování azbestu a výrobků obsahujících azbest: pro azbestocementové produkty s roční výrobou přesahující 20 000 metrických tun konečného produktu; pro třecí materiály s roční výrobou přesahující 50 metrických tun konečného produktu; pro jiná využití azbestu při spotřebě více než 200 metrických tun ročně.
6. Integrovaná chemická zařízení.
7. a) Výstavba dálnic, rychlostních silnic², tratí pro dálkovou železniční dopravu a letišť³ s hlavní rozjezdovou a přistávací drahou o délce minimálně 2 100 m;
b) výstavba nové čtyřproudé nebo víceproudé silnice nebo rekonstrukce a/nebo rozšíření již existující dvouproudé nebo méněproudé silnice na čtyřproudou nebo víceproudou, jestliže tato nová silnice nebo část rekonstruované a/nebo rozšířené silnice má minimální souvislou délku 10 kilometrů.
8. Potrubí o velkém průměru pro rozvod ropy, plynu a chemických látek.
9. Obchodní přístavy a vnitrozemské vodní cesty a přístavy pro vnitrozemskou vodní dopravu umožňující plavbu lodí s výtlakem nad 1 350 metrických tun.
10. a) Zařízení ke zneškodňování odpadu spalováním, chemickým zpracováním nebo skladováním toxických a nebezpečných odpadů;
b) zařízení ke zneškodňování odpadu, který není klasifikován jako nebezpečný, spalováním nebo chemickým zpracováním o kapacitě přesahující 100 metrických tun denně.
11. Velké přehrady a nádrže.

12. Zařízení k odběru nebo umělému doplňování podzemních vod, jestliže roční objem odebrané nebo uměle doplňované vody dosahuje minimálně 10 milionů metrů krychlových.

13. Výroba celulózy, papíru a lepenky v množství minimálně 200 metrických tun denně při sušení na vzduchu.

14. Velké lomy, těžba, in situ dobývání a zpracování kovových rud nebo uhlí.

15. Těžba uhlovodíků na volném moři. Těžba ropy a zemního plynu ke komerčním účelům, pokud denní vytěžené množství přesahuje 500 metrických tun ropy a 500 000 metrů krychlových plynu.

16. Velká zařízení ke skladování ropy, petrochemických a chemických produktů.

17. Odlesňování velkých ploch.

18. a) Díla sloužící k přečerpávání vodních zdrojů mezi povodími řek, pokud cílem tohoto přečerpání je zabránit případnému nedostatku vody a pokud objem přečerpané vody přesahuje 100 milionů metrů krychlových za rok; a

b) ve všech ostatních případech díla sloužící k přečerpávání vodních zdrojů mezi povodími řek, pokud víceletý průměrný průtok v povodí, odkud se voda čerpá, přesahuje 2000 milionů metrů krychlových za rok a objem přečerpané vody přesahuje 5 % tohoto průtoku.

V obou případech je vyloučeno přečerpávání pitné vody vedené potrubím.

19. Čistírny odpadních vod o kapacitě převyšující 150 000 ekvivalentních obyvatel.

20. Zařízení k intenzivnímu chovu drůbeže nebo prasat s více než:

- 85 000 místy pro brojlerů;
- 60 000 místy pro slepice;
- 3 000 místy pro jatečná prasata (nad 30 kg); nebo
- 900 místy pro prasnice.

21. Budování nadzemního vedení elektrické energie o napětí 220 kV a vyšším a o délce nad 15 kilometrů.

22. Velká zařízení k využívání větru pro výrobu elektrické energie (větrné parky).

¹ Pro účely této úmluvy představají být jaderné elektrárny a jiné jaderné reaktory jadernými zařízeními, jestliže veškerá jaderná paliva a všechny ostatní kontaminované složky byly trvale odstraněny z místa zařízení.

² Pro účely této úmluvy se:

„dálnici“ rozumí pozemní komunikace speciálně projektovaná a vybudovaná pro provoz motorových vozidel, z níž není přímý přístup na sousedící pozemky a která:

a) má, s výjimkou jednotlivých míst nebo na dočasnou dobu, samostatné pruhy pro oba směry jízdy, které jsou od sebe odděleny buď dělicím pruhem, jenž není určen k provozu, nebo výjimečně jinak;

b) se úrovnově nekříží s žádnou silnicí, železnicí nebo tramvajovou tratí ani stezkou pro pěší; a

c) je zvláště značená jako dálnice.

„rychlostní silnicí“ rozumí silnice vyhrazená pro provoz motorových vozidel, přístupná pouze z mimoúrovňových křižovatek nebo křižovatek se světelnou signalizací, na které je zejména zakázáno zastavit a parkovat v jízdním pruhu (jízdních pruzích).

³ Pro účely této úmluvy se „letišťem“ rozumí letiště, které odpovídá definici v Chicagské úmluvě z roku 1944 zřizující Mezinárodní organizaci pro civilní letectví (příloha 14).

Příl.II

OBSAH DOKUMENTACE POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Informace, které mají být zahrnuty v dokumentaci posuzování vlivů na životní prostředí, budou v souladu s článkem 4 obsahovat přinejmenším:

- (a) popis navrhované činnosti a její účel;
- (b) ve vhodných případech popis rozumných alternativ (například z hlediska umístění nebo alternativ technologických) k navrhované činnosti a také alternativu nečinnosti;
- (c) popis životního prostředí, které může být pravděpodobně významně ovlivněno navrhovanou činností a jejími alternativami;
- (d) popis potenciálního dopadu navrhované činnosti a jejích alternativ na životní prostředí a odhad jeho významu;
- (e) popis opatření ke zmírnění škodlivého dopadu na životní prostředí na minimum;
- (f) výslovné uvedení předpovědních metod a výchozích předpokladů, jakož i použitých relevantních environmentálních dat;
- (g) identifikaci mezer v poznacích a nejasností zjištěných při shromažďování nezbytných informací;
- (h) ve vhodných případech nástin programů monitorování a řízení a jakýchkoli plánů post-projektové analýzy; a
- (i) netechnický souhrn, včetně vhodné vizuální prezentace (mapy, grafy apod.).

Příl.III

OBEČNÁ KRITÉRIA NAPOMÁHAJÍCÍ URČENÍ ENVIRONMENTÁLNÍHO VÝZNAMU ČINNOSTÍ, KTERÉ NEJSOU UVEDENY V PŘÍLOZE I

1. Při posuzování navrhovaných činností, na které se vztahuje článek 2 odst. 5, mohou zainteresované strany posoudit, zda je pravděpodobné, že činnost bude mít významný škodlivý dopad přesahující hranice států, zejména na základě jednoho nebo více následujících kritérií:

(a) Rozsah: navrhované činnosti, jež jsou rozsáhlé z hlediska typu dané činnosti;

(b) Umístění: navrhované činnosti, které jsou umístěny v oblasti nebo v blízkosti oblasti, která je zvláště environmentálně citlivá nebo významná (jako jsou mokřady určené Úmluvou o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva (Ramsarská úmluva), národní parky, přírodní rezervace, místa zvláštního vědeckého významu nebo místa archeologického, kulturního nebo historického významu); rovněž navrhované činnosti v místech, kde by charakteristiky navrhovaného rozvoje mohly pravděpodobně mít významné účinky na obyvatelstvo;

(c) Účinky: navrhované činnosti se zvláště komplexními a potenciálně škodlivými účinky, včetně takových, které způsobují vážné účinky na lidské bytosti nebo hodnotné druhy nebo organismy, takových, které ohrožují stávající nebo potenciální využití dotčené oblasti, a takových, které způsobují dodatečnou zátěž, kterou již překročí míru (kapacitu) únosnosti životního prostředí.

2. Zainteresované strany posoudí za tímto účelem navrhované činnosti, které jsou umístěny v blízkosti státní hranice, jakož i vzdálenější navrhované činnosti, které by mohly vést k významným účinkům přesahujícím hranice států ve velké vzdálenosti od místa jejich provozování.

Příl.IV

POSTUP VYŠETŘOVÁNÍ

1. Žadající strana nebo strany oznámí sekretariátu, že předkládá (předkládají) vyšetřovací komisi vytvořené v souladu s ustanoveními této přílohy dotaz o tom, zda je pravděpodobné, že navrhovaná činnost uvedená v příloze I bude mít významný škodlivý dopad přesahující hranice států. Toto oznámení bude obsahovat předmět dotazu. Sekretariát oznámí předložení dotazu okamžitě všem smluvním stranám této úmluvy.

2. Vyšetřovací komise sestává ze tří členů. Jak žadající strana, tak druhá strana zúčastněná na vyšetřování ustanoví vědeckého nebo technického odborníka a dva takto ustavení odborníci ustanoví ve shodě třetího odborníka, který bude předsedou vyšetřovací komise. Předseda vyšetřovací komise nebude občanem žádné ze smluvních stran zúčastněných na vyšetřování, nebude mít své obvyklé bydliště na území žádné z těchto smluvních stran, nebude žádnou z nich zaměstnán ani se předmětnou záležitostí nezabýval z jiného titulu.

3. Pokud není předseda vyšetřovací komise jmenován během dvou měsíců od ustavení druhého odborníka, jmenuje předsedu v průběhu další dvouměsíční lhůty výkonný tajemník Evropské hospodářské komise na žádost jedné ze stran.

4. Pokud jedna ze smluvních stran zúčastněných na vyšetřování neustanoví odborníka během dvou měsíců poté, co obdrží oznámení sekretariátu, může druhá strana informovat výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise, který jmenuje předsedu vyšetřovací komise v průběhu další dvouměsíční lhůty. Po svém jmenování požádá předseda vyšetřovací komise smluvní stranu, která dosud neustavila odborníka, aby tak učinila do jednoho měsíce. Po uplynutí této lhůty informuje předseda výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise, který ustanoví tohoto odborníka v průběhu další dvouměsíční lhůty.

5. Vyšetřovací komise přijme svůj vlastní jednací řád.

6. Vyšetřovací komise může přijmout všechna vhodná opatření nezbytná k výkonu svých funkcí.

7. Smluvní strany zúčastněné na vyšetřování budou napomáhat práci vyšetřovací komise a zejména použijí všechny prostředky, které mají k dispozici, aby:

(a) poskytly komisi všechny relevantní dokumenty, vybavení a informace; a

(b) v nezbytných případech umožnily komisi předvolat svědky nebo odborníky a získat jejich svědectví.

8. Smluvní strany a odborníci budou chránit důvěrnost jakýchkoli důvěrných informací, které obdrží v průběhu práce vyšetřovací komise.

9. Pokud se jedna ze smluvních stran zúčastněná na vyšetřování nedostaví před vyšetřovací komisi nebo neobhajuje svůj případ, může druhá strana požádat vyšetřovací komisi, aby pokračovala v řízení a dokončila svou práci. Nepřítomnost strany nebo neobhajování případu jednou ze stran netvoří překážku pro pokračování a dokončení práce vyšetřovací komise.

10. Pokud vyšetřovací komise nerozhodne jinak s ohledem na konkrétní okolnosti věci, nesou náklady vyšetřovací komise, včetně odměny jejím členům, smluvní strany zúčastněné na vyšetřování rovným dílem. Vyšetřovací komise vede záznamy o všech svých výdajích a předloží stranám jejich závěrečné vyúčtování.

11. Kterákoli smluvní strana, která má věcný zájem na předmětu vyšetřování a která může být dotčena stanoviskem v dané záležitosti, může se souhlasem vyšetřovací komise vstoupit do řízení.

12. Rozhodnutí o procesních otázkách přijímá vyšetřovací komise většinou hlasů svých členů. Konečné stanovisko vyšetřovací komise bude odrážet názor většiny jejích členů a bude obsahovat jakékoli separátní votum.

13. Vyšetřovací komise předloží své konečné stanovisko během dvou měsíců ode dne, kdy byla ustanovena, pokud neshledá nezbytným prodloužit tuto lhůtu maximálně o dva měsíce.

14. Konečné stanovisko vyšetřovací komise bude založeno na přijímaných vědeckých principech. Konečné stanovisko předloží vyšetřovací komise stranám zúčastněným na vyšetřování a sekretariátu.

Příl.V

POST-PROJEKTOVÁ ANALÝZA

Mezi cíle patří:

- (a) monitorování souladu s podmínkami stanovenými v rámci povolení nebo schválení činnosti a monitorování účinnosti opatření ke zmírnění dopadů;
- (b) přezkoumání dopadu za účelem správného řízení a řešení nejasností;
- (c) ověření minulých předpovědí s cílem využít zkušenosti při budoucích činnostech stejného typu.

Příl.VI

ZÁKLADY DVOUSTRANNÉ a MNOHOSTRANNÉ SPOLUPRÁCE

1. Zainteresované strany mohou ve vhodných případech vytvořit instituce nebo rozšířit mandát stávajících institucí v rámci dvoustranných a mnohostranných dohod, s cílem plně realizovat tuto úmluvu.

2. Dvoustranné a mnohostranné dohody nebo jiná ujednání mohou zahrnovat:

- (a) jakékoli další požadavky na implementaci této úmluvy, s ohledem na specifické podmínky dotyčného subregionu;
- (b) institucionální, administrativní a jiná ujednání uzavřená na základě reciprocity nebo ekvivalence;
- (c) harmonizaci politik a opatření na ochranu životního prostředí s cílem dosáhnout co možná největší podobnosti norem a metod souvisejících s implementací posuzování vlivů na životní prostředí;
- (d) rozvoj, zlepšení anebo harmonizaci metod identifikace, měření, předpovídání a posuzování dopadů a post-projektové analýzy;
- (e) rozvoj anebo zlepšení metod a programů sběru, analýzy, uchovávání a včasného šíření srovnatelných dat týkajících se kvality životního prostředí, s cílem poskytnout vstupní údaje pro posuzování vlivů na životní prostředí;
- (f) stanovení prahových úrovní a specifitějších kritérií pro definování významu dopadů přesahujících hranice států ve vztahu k umístění, povaze nebo rozsahu navrhovaných činností, u kterých se má provést posouzení vlivů na životní prostředí v souladu s ustanoveními této úmluvy; stanovení kritických zátěží znečištění přesahujícího hranice států;
- (g) ve vhodných případech provedení společného posouzení vlivů na životní prostředí, vytvoření společných monitorovacích programů, srovnávací kalibrace monitorovacích zařízení a harmonizace metodik, s cílem zajistit kompatibilitu získaných dat a informací.

3. Odstavec 1 a 2 lze použít přiměřeně na všechny protokoly této úmluvy.

Příl.VII

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

1. Nárokující smluvní strana nebo strany oznámí sekretariátu, že se smluvní strany dohodly předložit spor k rozhodčímu řízení podle ustanovení článku 15 odst. 2 této úmluvy. Oznámení bude obsahovat předmět rozhodčího řízení a bude zahrnovat zejména články úmluvy, o jejichž interpretaci nebo aplikaci jde. Sekretariát předá získané informace všem smluvním stranám této úmluvy.
2. Rozhodčí soud sestává ze tří členů. Jak nárokující strana nebo strany, tak druhá strana nebo strany ustanoví rozhodce a dva takto ustavení rozhodci ustanoví ve shodě třetího rozhodce, který bude předsedou rozhodčího soudu. Předseda rozhodčího soudu nebude občanem žádné ze stran sporu, nebude mít své obvyklé bydliště na území žádné z těchto stran, nebude žádnou z nich zaměstnán ani se případem nezabýval z jiného titulu.
3. Pokud není předseda rozhodčího soudu jmenován během dvou měsíců od ustavení druhého rozhodce, jmenuje předsedu v průběhu další dvouměsíční lhůty výkonný tajemník Evropské hospodářské komise na žádost jedné ze stran sporu.
4. Pokud jedna ze stran sporu neustaví rozhodce během dvou měsíců poté, co obdrží žádost, může druhá strana informovat výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise, který jmenuje předsedu rozhodčího soudu v průběhu další dvouměsíční lhůty. Po svém jmenování požádá předseda rozhodčího soudu stranu, která dosud neustavila rozhodce, aby tak učinila do dvou měsíců. Po uplynutí této lhůty informuje předseda výkonného tajemníka Evropské hospodářské komise, který ustanoví tohoto rozhodce v průběhu další dvouměsíční lhůty.
5. Rozhodčí soud přijme své rozhodnutí v souladu s mezinárodním právem a v souladu s ustanoveními této úmluvy.
6. Jakýkoli rozhodčí soud vytvořený podle zde uvedených ustanovení přijme svůj vlastní jednací řád.
7. Rozhodčí soud přijímá svá rozhodnutí jak procesního, tak hmotného charakteru většinou hlasů svých členů.
8. Rozhodčí soud může přijmout všechna vhodná opatření nezbytná k zjištění faktů.
9. Strany sporu budou napomáhat práci rozhodčího soudu a zejména použijí všechny prostředky, které mají k dispozici, aby:
 - (a) mu poskytly všechny relevantní dokumenty, vybavení a informace; a
 - (b) mu v nezbytných případech umožnily předvolat svědky nebo odborníky a získat jejich svědectví.
10. Strany a rozhodci budou chránit důvěrnost jakýchkoli důvěrných informací, které obdrží v průběhu práce rozhodčího soudu.
11. Rozhodčí soud může na žádost jedné ze stran doporučit prozatímní ochranná opatření.

12. Pokud se jedna ze stran sporu nedostaví před rozhodčí soud nebo neobhajuje svůj případ, může druhá strana požádat rozhodčí soud, aby pokračoval v řízení a vynesl své konečné rozhodnutí. Nepřítomnost strany nebo neobhajování případu jednou ze stran netvoří překážku pro pokračování v řízení. Před vynesením svého konečného rozhodnutí se musí rozhodčí soud ujistit, že je nárok plně skutkově a právně opodstatněný.

13. Rozhodčí soud může vyslechnout a rozhodnout o protinárocích vyplývajících přímo z předmětu sporu.

14. Pokud rozhodčí soud nerozhodne jinak s ohledem na konkrétní okolnosti věci, nesou náklady soudu, včetně odměny jeho členům, strany sporu rovným dílem. Soud vede záznamy o všech svých výdajích a předloží stranám jejich závěrečné vyúčtování.

15. Kterákoli smluvní strana této úmluvy, která má právní zájem na předmětu sporu a může být dotčena rozhodnutím v dané záležitosti, může se souhlasem soudu vstoupit do řízení.

16. Rozhodčí soud vynesl své rozhodnutí do pěti měsíců ode dne, kdy byl ustaven, pokud neshledá nezbytným tuto lhůtu prodloužit maximálně o pět měsíců.

17. Rozhodnutí rozhodčího soudu bude odůvodněno. Je konečné a zavazuje všechny strany sporu. Rozhodčí soud předá své rozhodnutí stranám sporu a sekretariátu. Sekretariát předá získané informace všem smluvním stranám této úmluvy.

18. Jakýkoli spor vzniklý mezi stranami ohledně interpretace nebo výkonu rozhodnutí může být předložen kteroukoli stranou rozhodčímu soudu, který rozhodnutí vynesl, nebo pokud tento nemůže být zmocněn k rozhodnutí této otázky, jinému rozhodčímu soudu ustavenému za tímto účelem stejným způsobem, jako byl ustaven soud první.